

Pravidlá pre doplnkové využitie infraštruktúry

Obsah

Obsah	1
1. Skratky a definície	2
2. Úvod	3
3. Doplnkové využitie infraštruktúry	3
4. Príklady hospodárskych aktivít	5
5. Postup sledovania doplnkového využitia infraštruktúry	6
5.1 Realizácia projektu a obdobie udržateľnosti projektu	6
6. Prílohy	7

1. Skratky a definície

Skratky

EK	Európska komisia
EÚ	Európska únia
NFP	Nenávratný finančný príspevok
P SK	Program Slovensko 2021 - 2027
RO	Riadiaci orgán
SO	Sprostredkovateľský orgán (Úrad vlády SR)
SR	Slovenská republika
ŽoNFP	Žiadosť o nenávratný finančný príspevok

Definície

1. **Infraštruktúrou** sa pre účely týchto pravidiel rozumie konkrétna funkčná jednotka napr. laboratórium, učebňa, dielňa, ktorá vďaka svojej organizačnej štruktúre, materiálno-technickému vybaveniu a personálu dokáže samostatne vykonávať hospodárske aktivity využívajúc pri tom rovnaké vstupy (materiál, zariadenie, pracovná sila a fixný kapitál) ako pri nehospodárskej činnosti, a to bez ohľadu na právnu subjektivitu žiadateľa/prijímateľa. Ak je hospodársky využívaná iba časť funkčnej jednotky (napr. zariadenie - počítač, prístroj, stroj) a nie celá funkčná jednotka, rozumie sa pod hospodársky využívanou infraštruktúrou pre účely sledovania využitia jej ročnej kapacity iba táto časť funkčnej jednotky.
2. **Celkovou ročnou kapacitou infraštruktúry** sa pre účely týchto pravidiel rozumie údaj o maximálnom možnom využití podporenej zadanovanej infraštruktúry prijímateľom v priebehu časového obdobia jedného roka. V závislosti od konkrétnych okolností môže byť na meranie ročnej kapacity infraštruktúry použitý napríklad ročný časový fond využívania infraštruktúry, veľkosť využívanej plochy podporenej infraštruktúry, ročná hodnota spotrebovaných vstupov (materiál, zariadenia, pracovná sila a fixný kapitál) a pod.

Celková ročná kapacita sa uvádza a sleduje pre daný kalendárny rok. Jej výpočet musí čo najlogickejšie odrážať podiel hospodárskeho využitia infraštruktúry na celkovej ročnej kapacite infraštruktúry.

2. Úvod

SO stanovuje v tomto dokumente pravidlá pre žiadateľov a prijímateľov v rámci výzvy PSK-UV-010-2024-DV-EFRR, ktorí budú potenciálne využívať infraštruktúru podporenú z verejných prostriedkov prostredníctvom NFP na odplatné činnosti poskytované iným subjektom.

Cieľom dokumentu je úprava pravidiel pre hospodárske využitie infraštruktúry, ktorá prioritne slúži na neehospodárske účely v zmysle ods. 207 Oznámenia Komisie o pojme štátna pomoc uvedenom v odseku 107 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (2016/C 262/01)¹ „Ak sa v prípade zmiešaného použitia infraštruktúra využíva takmer výlučne na neehospodársku činnosť, Komisia sa domnieva, že jej financovanie ako celok môže patriť mimo rozsah pôsobnosti pravidiel štátnej pomoci, a to za predpokladu, že hospodárske využitie je čisto sprievodnou činnosťou, teda činnosťou, ktorá je priamo spojená s prevádzkou infraštruktúry a je pre ňu nevyhnutná alebo je neoddeliteľne spojená s jej hlavným neehospodárskym využitím. Za takýto by sa mal považovať prípad, keď hospodárske činnosti spotrebúvajú tie isté vstupy ako základné neehospodárske činnosti, napríklad materiál, vybavenie, prácu alebo fixný kapitál. Sprievodné hospodárske činnosti musia mať vzhľadom na kapacitu infraštruktúry obmedzený rozsah². Ako príklad takýchto sprievodných hospodárskych činností možno uviesť výskumnú organizáciu, ktorá príležitostne prenájíma svoje zariadenia a laboratóriá priemyselným partnerom³. Komisia sa takisto domnieva, že verejné financovanie poskytnuté na obvyklé vybavenie (napr. reštaurácie, obchody alebo platené parkovanie) infraštruktúr, ktoré sa používajú takmer výlučne na neehospodársku činnosť, spravidla nemá žiaden vplyv na obchod medzi členskými štátmi, keďže nie je pravdepodobné, že by toto obvyklé vybavenie prilákalo zákazníkov z iných členských štátov, pričom nie je pravdepodobné, že ich financovanie má viac než len okrajový vplyv na cezhraničné investície alebo usádzanie sa“, tak, aby bola verejná podpora v podobe NFP poskytnutá a využitá v súlade s existujúcou legislatívou upravujúcou štátnu pomoc.

3. Doplnkové využitie infraštruktúry

V zmysle pravidiel EK týkajúcich sa štátnej pomoci sa na neehospodárske činnosti financované úplne alebo čiastočne z verejných zdrojov **nevzťahujú pravidlá štátnej pomoci**. Pri niektorých konkrétnych prípadoch nie je možné vylúčiť, že sa na podporenej infraštruktúre, ktorá má prioritne slúžiť na neehospodárske činnosti, nebudú ako sprievodné aktivity poskytovať aj hospodárske činnosti, napr. poskytnutie priestorov za trhovú podmienku, ktoré poskytuje prijímateľ prostredníctvom verejne podporenej infraštruktúry. Za dodržania stanovených princípov sa na takéto činnosti nemusia vzťahovať pravidlá štátnej pomoci.

Ide o tzv. **doplnkové využitie** na neehospodárske aktivity určenej **infraštruktúry** i na hospodárske aktivity.

Koncept bol pôvodne používaný pri výskumnej infraštruktúre v rámci pravidiel regulujúcich štátnu pomoc v oblasti výskumu, vývoja a inovácií. Definovaný je v oznámení Komisie - Rámec pre štátnu pomoc na výskum, vývoj a inovácie (2014/C 198/1), ods. 15 písm. ff) „**výskumná infraštruktúra**: sú

¹ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=OJ%3AC%3A2016%3A262%3ATO>

² Hospodárske využitie infraštruktúry možno v tejto súvislosti považovať za vedľajšie, ak kapacita vyčlenená každý rok na túto činnosť neprekračuje 20 percent celkovej ročnej kapacity infraštruktúry.

³ Ak činnosti prestanú mať len sprievodný charakter, tak aj sekundárne hospodárske činnosti môžu podliehať pravidlám štátnej pomoci (pozri rozsudok Všeobecného súdu z 12. septembra 2013, Nemecko/Komisia, T-347/09, ECLI:EU:T:2013:418, predaj dreva a činnosti v oblasti cestovného ruchu organizácií na ochranu prírody).

zariadenia, zdroje a súvisiace služby, ktoré využíva vedecká komunita na uskutočňovanie výskumu vo svojich príslušných odboroch; toto vymedzenie zahŕňa vedecké vybavenie alebo súbory nástrojov, zdroje založené na poznatkoch, akými sú zbierky, archívy alebo štruktúrované vedecké informácie, ktoré umožňujú také infraštruktúry založené na informačných a komunikačných technológiách, ako sú siete GRID, výpočtová technika, softvér a komunikácie, alebo akýkoľvek iný subjekt jedinečnej povahy, ktorý je podstatný pre uskutočňovanie výskumu. Takéto infraštruktúry môžu byť sústredené na jednom mieste alebo „distribúované“ (organizovaná sieť zdrojov)⁴, ktoré vstúpilo do platnosti 1. júla 2014. Ak sa výskumná organizácia alebo výskumná infraštruktúra využíva takmer výlučne na nehnospodársku činnosť, na jej financovanie ako také sa nemusia vzťahovať pravidlá štátnej pomoci za predpokladu, že jej hnospodárske využitie zostáva čisto vedľajšie, tzn. že ide o činnosť, ktorá je priamo spojená s prevádzkou výskumnej organizácie alebo výskumnej infraštruktúry a je pre ňu nevyhnutná alebo je neoddeliteľne previazaná s hlavným využitím na činnosti nehnospodárskeho charakteru a jej rozsah je obmedzený. Na účely tohto rámca bude podľa EK táto podmienka splnená v prípade, že na hnospodárske činnosti sa budú spotrebúvať presne tie isté vstupy (napríklad materiál, zariadenia, pracovná sila a fixný kapitál) ako na nehnospodárske činnosti, a v prípade, že kapacita pridelená každoročne na takéto hnospodárske činnosti **nepresiahne 20 % celkovej ročnej kapacity príslušného subjektu**.

Tento koncept rozšírila EK v ods. 207 Oznámenia Komisie o pojme štátna pomoc uvedenom v odseku 107 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (2016/C 262/01) všeobecne na akúkoľvek infraštruktúru. Podľa tohto odseku *“ak sa v prípade zmiešaného použitia infraštruktúra využíva takmer výlučne na nehnospodársku činnosť, Komisia sa domnieva, že jej financovanie ako celok môže patriť mimo rozsah pôsobnosti pravidiel štátnej pomoci, a to za predpokladu, že hnospodárske využitie je čisto sprievodnou činnosťou, teda činnosťou, ktorá je priamo spojená s prevádzkou infraštruktúry a je pre ňu nevyhnutná alebo je neoddeliteľne spojená s jej hlavným nehnospodárskym využitím. Za takýto by sa mal považovať prípad, keď hnospodárske činnosti spotrebúvajú tie isté vstupy ako základné nehnospodárske činnosti, napríklad materiál, vybavenie, prácu alebo fixný kapitál. Sprievodné hnospodárske činnosti musia mať vzhľadom na kapacitu infraštruktúry obmedzený rozsah.”*⁵

Na to, aby sa na takéto využitie infraštruktúry nevzťahovali pravidlá štátnej pomoci, t. j. aby išlo o doplnkové využitie infraštruktúry, musia byť splnené tieto podmienky:

1. infraštruktúra využívaná takmer výlučne na nehnospodársku činnosť a hnospodárske využitie môže byť iba čisto **sprievodnou činnosťou** a zároveň mať vzhľadom na kapacitu infraštruktúry **obmedzený rozsah** a
2. hnospodárska činnosť priamo spojená s prevádzkou infraštruktúry a byť pre ňu nevyhnutná alebo neoddeliteľne spojená s jej hlavným nehnospodárskym využitím, pričom sa spotrebúvajú tie isté vstupy ako na základné nehnospodárske činnosti, napríklad materiál, vybavenie, práca alebo fixný kapitál.

Ak hnospodárske činnosti, vykonávané na podporenej infraštruktúre počas doby odpisovania podporenej infraštruktúry prestanú mať len sprievodný charakter, tak aj sekundárne hnospodárske činnosti môžu podliehať pravidlám štátnej pomoci.

⁴ Pozri článok 2 písm. a) nariadenia Rady (ES) č. 723/2009 z 25. júna 2009 o právnom rámci Spoločenstva pre Konzorcium pre európsku výskumnú infraštruktúru (ERIC) (Ú. v. EÚ L 206, 8.8.2009, s. 1).

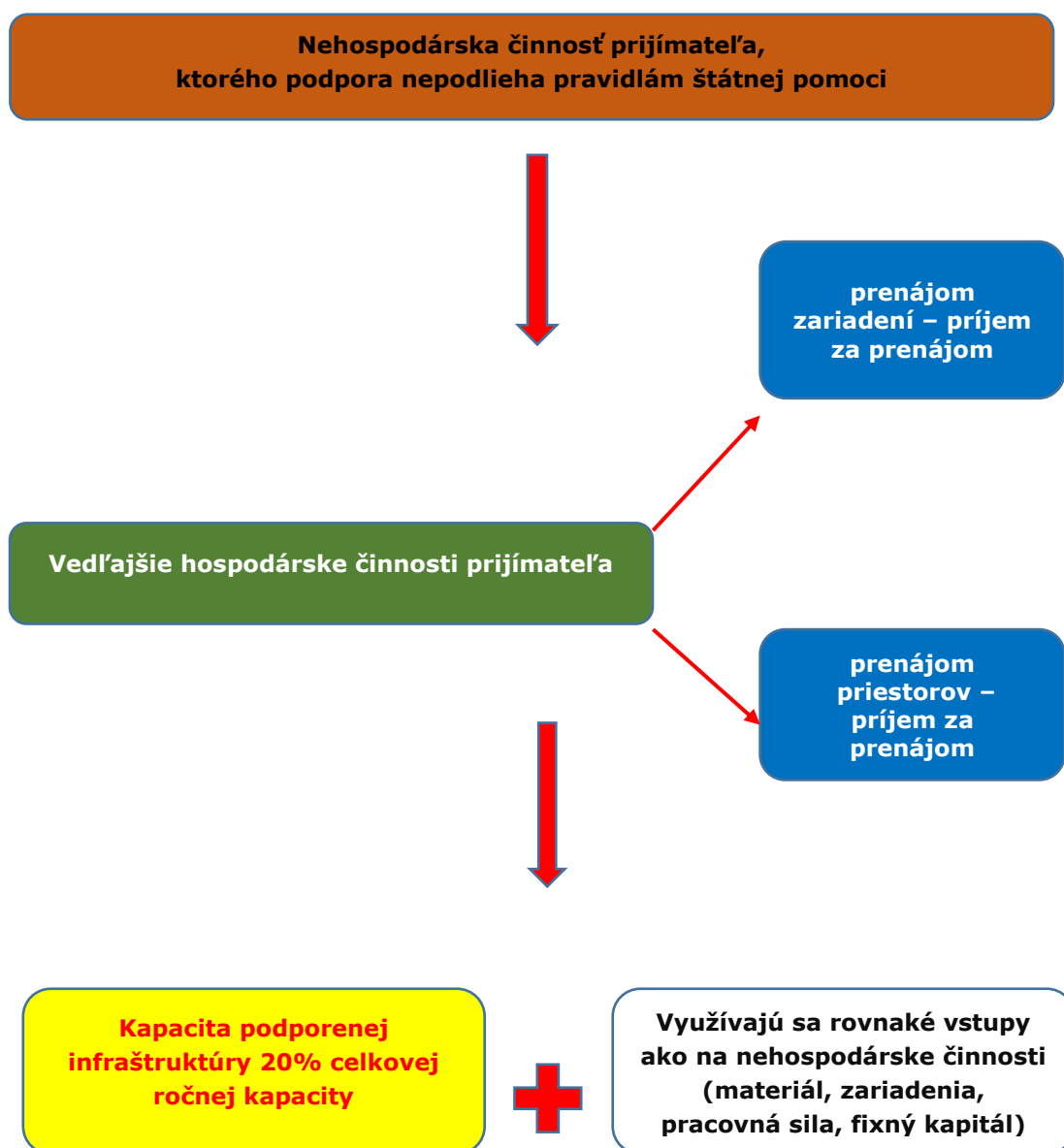
⁵ Pozri ods. 207 oznámenia Komisie o pojme štátna pomoc uvedenom v odseku 107 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (2016/C 262/01).

Hospodárske využitie infraštruktúry možno považovať za vedľajšie (sprievodné), ak kapacita vyčlenená každý rok na túto činnosť neprekračuje 20 % celkovej ročnej kapacity infraštruktúry.

4. Príklady hospodárskych aktivít

SO odporúča prijímateľom vo všetkých prípadoch, kedy majú záujem hospodársky využívať podporenú infraštruktúru, vopred sa obrátiť na SO, ktorý posúdi jej doplnkové využitie.

Schéma č. 1 Príklady doplnkového využitia infraštruktúry

Pre doplnkovosť aktivity je teda nevyhnutné nielen dodržanie 20 % ročnej kapacity, ale aj naplnenie kvalitatívneho kritéria, ktoré spočíva v rovnakých vstupoch pre hospodárske aj nehospodárske aktivity.

5. Postup sledovania doplnkového využitia infraštruktúry

5.1 Realizácia projektu a obdobie udržateľnosti projektu

Podmienky pre doplnkové využívanie infraštruktúry:

- **Prenájom, ponúkané služby alebo predávané výrobky musia byť ponúkané za trhových podmienok**, v opačnom prípade môže konanie prijímateľa zakladať neoprávnenú štátnu pomoc, s ktorou sa spája povinnosť vymáhania, resp. vrátenia NFP alebo jeho časti.
- **Prijímateľ je povinný viesť oddelené účty alebo sledovať v analytickom účtovníctve oddelene hospodárske a nehospodárske činnosti** s cieľom predchádzať krížovému financovaniu hospodárskych činností cez nehospodárske. Sledovanie nákladov a príjmov každého typu aktivity a ich monitorovanie sa musí diať na ročnej báze. Dokladom pre toto sledovanie môže byť ročná účtovná závierka prijímateľa.
- **Informáciu o hospodárskom využívaní infraštruktúry uvádza prijímateľ vo všetkých typoch monitorovacích správ.** Pre výpočet využitia ročnej kapacity infraštruktúry využije prijímateľ ako pomôcku prílohu č. 2 tohto dokumentu. Dokument vychádzajúci z prílohy č. 2 tohto dokumentu upravený na podmienky svojho projektu predkladá prijímateľ ako prílohu ku každému typu monitorovacej správy za každý kalendárny rok (predchádzajúci roku predloženia monitorovacej správy), v ktorom sa infraštruktúra hospodársky využívala.
- **Prijímateľ musí byť schopný jednoznačne preukázať doplnkovosť hospodárskeho využitia infraštruktúry počas realizácie a počas obdobia udržateľnosti projektu.** SO sleduje dodržiavanie stanovených pravidiel počas celého obdobia udržateľnosti projektu. Na preukázanie sledovania doplnkového charakteru hospodárskeho využívania infraštruktúry prijímateľ uchováva podpornú dokumentáciu (napr. účtovné záznamy, rozvrh učebne, časový harmonogram komerčného prenájmu, zmluvy o prenájme a pod.). Prijímateľ sleduje využitie kapacity vždy pre konkrétny kalendárny rok. SO je oprávnený v priebehu finančnej kontroly na mieste vyžiadať si tieto dokumenty a prijímateľ je povinný ich predložiť.
- **Prijímateľ viacerých podporených infraštruktúr, ktoré sú používané na hospodárske účely, stanovené podmienky sleduje pri každej infraštruktúre samostatne.**
- **Ceny, za ktoré budú iným podnikom⁶ ponúkané a predávané služby pochádzajúce z hospodárskych činností, budú zodpovedať trhovým cenám.** Prijímateľ na požiadanie predloží spôsob ich určenia.
- Prístup k podporenej infraštruktúre bude otvorený pre viacero používateľov a bude sa poskytovať na transparentnom a nediskriminačnom základe⁷.

⁶ V zmysle definície podniku v ods. 1 čl. 107 Zmluvy o fungovaní Európskej Únie, t. j. subjektu, ktorý na trhu ponúka tovary alebo služby bez ohľadu na svoju právnu subjektivitu.

⁷ Prijímateľ bude uplatňovať rovnaký prístup voči všetkým záujemcom a klientom.

Ak sa prijímateľ počas realizácie alebo počas obdobia udržateľnosti projektu rozhodne, že má záujem začať využívať podporenú infraštruktúru aj doplnkovo hospodársky, bezodkladne predloží SO **Oznámenie o doplnkovom využívaní podporenej infraštruktúry**, ktorého súčasťou musí byť aj **Vyhlásenie o využití podporenej infraštruktúry na hospodárske účely** (viď Príloha č. 1 tohto dokumentu) a **Výpočet ročnej kapacity infraštruktúry** (viď Príloha č. 2 tohto dokumentu).

Pri stanovení výpočtu 20 % podielu z celkovej ročnej kapacity podporenej infraštruktúry, ktorú bude na vlastné monitorovanie využívať a ktorú je potrebné uviesť vo vyhlásení, sa riadi podľa týchto pravidiel a ich prílohy č. 2 tohto dokumentu.

SO zašle stanovisko k doplnkovému využitiu infraštruktúry **do 1 mesiaca** od doručenia Oznámenia o doplnkovom využívaní podporenej infraštruktúry.

SO pred vydaním stanoviska overí a skontroluje, či sú splnené kritériá doplnkového využitia infraštruktúry (hospodárske využitie infraštruktúry zostáva čisto vedľajšie, tzn. že ide o činnosť, ktorá je priamo spojená s prevádzkou infraštruktúry a je pre ňu nevyhnutná alebo je neoddeliteľne previazaná s hlavným využitím na činnosti nehospodárskeho charakteru a pričom jej rozsah je obmedzený), ako aj ďalšie podmienky jej využívania a v prípade pochybnosti o ich napĺňaní vyzve prijímateľa na doplnenie alebo úpravu.

Ak hospodárske využitie kapacity infraštruktúry určenej prioritne na nehospodárske využitie prekročí 20% jej ročnej kapacity, nebude jej financovanie ako celok patriť mimo rozsah pôsobnosti pravidiel štátnej pomoci, ale v zmysle ods. 205 oznámenia Komisie o pojme štátna pomoc uvedenom v odseku 107 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (2016/C 262/01) „*Ak sa určitá infraštruktúra používa na hospodárske aj nehospodárske činnosti, pravidlá štátnej pomoci sa budú vzťahovať na verejné financovanie jej vybudovania iba v tom rozsahu, v akom pokrýva náklady spojené s hospodárskymi činnosťami*“, t.j. pravidlá sa uplatnia na náklady spojené s hospodárskymi činnosťami. V podmienkach SO sa uvedená situácia riadi ustanoveniami Zmluvy o poskytnutí NFP.

Povinnosti prijímateľa, ktoré pre neho vyplývajú z právneho poriadku SR alebo z právnych aktov EÚ vo vzťahu k štátnej pomoci, zostávajú plnohodnotne aplikovateľné bez ohľadu na ich aktuálny výklad poskytnutý v týchto pravidlách. Oblasť štátnej pomoci a jej aplikácia v členských štátoch EÚ sa môže v priebehu času meniť v závislosti od zmien príslušnej legislatívy a od jej interpretácie a praktickej aplikácie EK a najmä súdmi EÚ.

6. Prílohy

1. Vyhlásenie o využití podporenej infraštruktúry na hospodárske účely
2. Výpočet ročnej kapacity infraštruktúry